

tror, at der ikke er Kendskab til dette i det høje Ting, og da det efter min Mening er en af de største Opdagelser, der er gjort paa Opdragelsens Omraade, i hvert Fald i den nyere Tid, vil jeg gerne have Lov til at sige ganske kort, hvad der er det ejendommelige derved.

Jeg kender det ikke alene af teoretiske Studier, men ogsaa ved Besøg i denne montessoriske Børnehave, som er noget vidt forskelligt fra det, vi er vant til. Kommer man ind i en af de sædvanlige Børnehaver, der skyldes Frøbels Geni paa dette Omraade, bliver man straks slaaet af, at Børnene er under Kommando, at det er Lærerinden, der regerer, og at Børnene sættes til et eller andet Arbejde. Jeg tillægger disse frøbelske Børnehaver en overordentlig stor Værdi i Sammenligning med den Opdragelse, Børnene faar, naar de er overladte til sig selv i Rendestene eller Baggaarde i København, men det udelukker ikke, at der kan gives en endnu meget bedre Form for Opdragelse af smaa Børn. Og jeg mener, at Dr. Montessoris Form for Opdragelse staaar himmelhøjt over Frøbels. Da jeg kom ud paa la Cours Vej, var der kun et lille Barn foruden Lærerinden i Klassen. Jeg fik altsaa Lejlighed til at se, hvorledes disse Børn kommer ind. Deraf kan man straks lære noget. De kom ind i Stuen enkeltvis, ganske stille uden at smække med Døren. De gik alle øjeblikkelig op til deres Lærerinde, tog hende i Haanden, bukkede eller nejeede efter deres Køn. Da de saaledes aandelig talt havde legitimeret sig, gik de ned i Stuen og tog selv, hvad som helst de vilde af det Legetøj, der var lagt frem — jeg kalder det Legetøj —, og saa satte de sig til at arbejde med det med den allerstørste Energi. Jeg saa ikke eet Barn ledigt i de omtrent 2 Timer, jeg var der. De vælger selv. En lille Dreng havde faaet fat i en Farvelade og var omgivet af 4 beundrende Kvinder, medens han tilberedte sine Farver. En gav sig til at tegne og kolorere sin Tegning. En anden tog en Æske med Tøjstykker.

Nu bestaar Montessoris Pædagogik deri bl. a., at hun vil, at disse smaa Børn skal have en meget indgaaende Opdragelse af deres Sanser; de skal ikke alene lære at se, men at føle, lugte og smage efter Omstændighederne, og det var morsomt at se, hvordan det gik denne Dreng. Først sad han og følte paa Tøjstykkerne, og da han troede, at nu kunde han kende dem, gik han hen til sin Lærerinde og fik bundet et Bind for Øjnene. Og nu bestod Kunsten i at tage et af disse Tøjstykker og ved Følelsen af-

gøre, om det var Klædes-, Silke- eller Bomuldsstof, han havde fat i. Det morede mig, medens dette foregik, at iagttage, at Drengen ogsaa uvilkaarlig førte Tøjstykkerne op til Næsen for at bruge Lugtesansen til at afgøre, hvad det var for et Stykke, han havde i Fingrene. En anden satte sig til at tælle; atter andre lærte sig Bogstaverne. Jeg er ikke af den Opfattelse, at det har nogen som helst Betydning i Alderen mellem 3 og 7 Aar, men det mener Dr. Montessori, og det gøres paa en ganske overordentlig genial Maade. Bogstaverne er lavede af en Art Sandpapir og er meget store. Barnet tager Bogstaverne som et hvilket som helst andet Legetøj, lægger A foran sig og skriver med Fingeren over dette A. Barnet studerer altsaa A samtidig med, at det kommer til at gøre alle de Skrivebevægelser, det en Gang skal gøre, naar det skal skrive A. Naar det er kommet lidt længere frem, lægger det J, E, N og S ved Siden af hinanden, og saa staaer der Jens, som er Navnet paa den lille Dreng. Men alt kommer som Leg. Pointen i det er; at Barnet hele Tiden selv har Initiativet. Det sættes ikke til noget, men arbejder hele Tiden af sig selv. Midt under alt dette, som jeg kunde skildre udførligere endnu, gav nogle Børn sig til at synge en Salme, uden at det forstyrrede de andre. Et lille Øjeblik senere tog fire Børn hinanden i Haanden og sang en Børnesang og legede midt i Stuen. Ikke Spor af Uorden fremkaldte dette. Sagen er nemlig den, at Arbejdet indeholder Selvdisciplin i sig, og det er en anden stor Ting ved disse Børnehaver. Man har undertiden spurgt: Kommer de ikke op at skændes om Legetøjet? Om den Ting kan jeg ikke sige andet, end at jeg saa ikke, de kom i Strid med hinanden om det.

Af denne lille Skildring tror jeg nok, det høje Ting vil faa det Indtryk, at det er en pædagogisk Nydannelse, der her er Tale om, og nu beder jeg det høje Tings Medlemmer tænke sig, hvad det vilde betyde for fattige Folks Børn, om Samfundet, i Stedet for at overlade dem Baggaarden eller Rendestenen eller Gaden til Legeplads, indrettede saadanne Montessori-Børnehaver, hvor Børnene kunde være, fra de er 3 Aar, indtil den skolepligtige Alder begynder, og hvor de kunde selvudvikle sig og samtidig være fri for alle de Fristelser, som de smaa Børn er udsatte for, naar de er overladte til, hvad de tilfældigvis oplever, naar de er overladte til Gade og Baggaard.

Jeg har den Opfattelse, at der vilde komme meget mere ud af Menneskene,